

СЛУЖБА ЗА РЕВИЗИЈУ ФИНАНСИРАЊА ПОЛИТИЧКИХ СТРАНАКА

На основу члана 10. став (1) Закона о финансирању политичких странака («Службени гласник БиХ» број 95/12 и 41/16), члана 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака («Службени гласник БиХ» број 96/13, 89/16, 5/22 и 31/24) и члана 12. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака («Службени гласник БиХ» број 103/08 и 5/22), издајем

ИЗВЈЕШТАЈ О ПРЕГЛЕДУ ГОДИШЊЕГ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА ЗА 2022. ГОДИНУ СЕЉАЧКЕ СТРАНKE

Број: 03-07-6-657/23
Сарајево, 13.02.2025. године

САДРЖАЈ

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА	3
1. УВОД	4
2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ	4
3. ОПИС ПРЕГЛЕДА И КОНТРОЛЕ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА.....	5
Предмет прегледа и контроле	5
Циљ прегледа и контроле	5
Обим прегледа и контроле.....	5
4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ	5
5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ.....	5
5.1 НАЛАЗИ	5
5.2 ПРЕПОРУКЕ.....	8

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА

Служба за ревизију финансирања политичких странака извршила је преглед годишњег финансијског извјештаја Сељачке странке за 2022. годину и финансијског извјештаја за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Општих избора, одржаних 2022. године.

Руководство политичке странке је одговорно за финансијске извјештаје, поступање странке у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака и одредбама поглавља 15 Изборног закона Босне и Херцеговине, те успостављање ефикасног система интерних контрола.

Преглед смо обавили у складу са ревизијским стандардима примјењивим на ангажману у прегледу. Ови стандарди захтијевају да планирамо и извршимо преглед да би добили умјерену поузданост да странка није значајно кршила одредбе Закона о финансирању политичких странака.

Преглед је ограничен на контролу годишњег финансијског извјештаја политичке странке и примјену аналитичких процедура на подацима из финансијских извјештаја, па према томе не обезбјеђују поузданост која би се добила извршеном ревизијом у просторијама странке.

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2022. годину, утврђено је да је Сељачка странка прекршила одредбе члана 4. став (1), члана 5. став (4), члана 11. став (1) и члана 12. став (1), (3) и (4) Закона о финансирању политичких странака и члана 15.1 Изборног закона Босне и Херцеговине.

На основу нашег прегледа, односно контроле финансијског извјештаја, осим горње напомене, нисмо запазили ништа значајно што би указало на недостатке у финансијском извјештају или на финансирање ове политичке странке супротно одредбама Закона о финансирању политичких странака, нити на финансирање трошкова изборне кампање супротно одредбама члана 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине.

1. УВОД

Служба за ревизију финансирања политичких странака (у даљем тексту: Служба за ревизију) извршила је преглед годишњег финансијског извјештаја Сељачке странке за 2022. годину и финансијског извјештаја за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Општих избора, одржаних 2022. године.

Преглед и контрола финансијског извјештаја су проведени у складу са чланом 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и чланом 2. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака.

Због чињенице да није обављена ревизија у просторијама политичке странке, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке не буду откривене.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја за 2022. годину, Сељачка странка се финансирала из следећих извора:

Р/Б	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	0,00	0,00
2.	Прилози физичких лица (3-а)	12.400,00	63,92
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	0,00	0,00
7.	Приходи из буџета (3-ф)	7.000,00	36,08
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	19.400,00	100,00
II	Остали приходи и друго	0,00	0,00
	Извори финансирања (I+II)	19.400,00	100,00

У годишњем финансијском извјештају за 2022. годину Сељачка странка је исказала расходе у укупном износу од 21.480,35 КМ.

2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНKE

Назив политичке странке је Сељачка странка. Скраћени назив је С.С.

Политичка странка је уписана у регистар код Основног суда у Добоју, рјешењем број: РП-1/96 од 08.05.1996. године¹.

Сједиште странке је у Модричи, улица Јована Дучића 66.

Овлаштено лице за заступање странке је Гордана Видовић, предсједница.

Овлаштено лице за финансијске извјештаје за 2022. годину је Мира Делић.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја за 2022. годину, Сељачка странка има следећу организациону структуру:

- Главни одбор Модрича

¹ Рјешењем Основног суда у Добоју број: РП-1/02 од 16.05.2002. године, извршена је промјена у називу политичке странке.

3. ОПИС ПРЕГЛЕДА И КОНТРОЛЕ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА

Предмет прегледа и контроле је годишњи финансијски извјештај Сељачке странке за 2022. годину и финансијски извјештај за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Општих избора, одржаних 2022. године.

Циљ прегледа и контроле је да ревизор на бази финансијског извјештаја покуша да установи да ли је политичка странка у извјештајном периоду поступала у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака и одредбама члана 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине. Уколико ревизор на бази контроле финансијског извјештаја утврди одређена кршења наведених закона, оцјењује да ли је потребно извршити ревизију у просторијама странке да би могао изразити мишљење о томе да ли се странка финансирала у складу са Законом о финансирању политичких странака, те да ли је трошкове изборне кампање остварила у оквиру законом утврђеног лимита.

Обим прегледа и контроле финансијског извјештаја Сељачке странке обухвата контролу и провођење аналитичких процедура ради утврђивања усклађености података које је странка исказала у финансијском извјештају са одредбама Закона о финансирању политичких странака, односно усклађености извора финансирања и начина трошења средстава.

4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ

Служба за ревизију извршила је преглед финансијских извјештаја Сељачке странке у периоду од 2005. до 2020. године, након чега су издати извјештаји о прегледу са налазима ревизије, мишљењем ревизора и препорукама странци.

Након извршеног прегледа годишњег финансијског извјештаја за 2020. годину, издат је Извјештај о прегледу са мишљењем ревизора, налазима и препорукама странци: да финансијска средства осигурана за финансирање политичке странке користи у складу са програмом утрошка средстава, да финансијске извјештаје које подноси Централној изборној комисији Босне и Херцеговине попуњава у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и да поштује одредбе Изборног закона БиХ и подзаконског акта Централне изборне комисије Босне и Херцеговине, којим се уређује отварање намјеног рачуна и његово кориштење искључиво за финансирање изборне кампање.

Нереализоване препоруке:

На основу уочених недостатака у годишњем финансијском извјештају за 2022. годину, утврђено је да политичка странка није испоштовала све препоруке ревизије.

5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ

5.1 НАЛАЗИ

а) Сељачка странка прекршила је одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака².

Политичка странка је својим Планом трошкова за период 01.01.-31.12.2022. године, који је донијела 24.03.2022. године, планирала трошкове у укупном износу од 10.750,00 КМ.

У годишњем финансијском извјештају странка је исказала укупно остварене трошкове у износу од 21.480,35 КМ.

² У складу са одредбом члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака, странка финансијска средства из члана 3. став (1) овог закона може користити искључиво за остваривање циљева утврђених својим програмом и статутом.

Увидом у структуру планираних и остварених трошкова, утврђено је да је трошкове у износу од 18.630,50 КМ странка остварила мимо финансијског плана за 2022. годину.

Странка је остварила трошкове таксе у износу од 18.000,00 КМ, дневнице и путне трошкове у износу од 594,50 КМ и трошкове ревизије у износу од 36,00 КМ, које није предвидјела својим финансијским планом.

С обзиром да је средства у износу 18.630,50 КМ утврђеног финансијског плана за 2022. годину, странка је прекршила одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака,

b) Сељачка странка је прекршила је одредбе члана 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

Политичка странка није у годишњем финансијском извјештају исказала неновчану донацију физичког лица по основу бесплатног кориштења пословног простора, чиме је прекршила одредбе члана 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

Увидом у Обавјештење о закупу пословног простора, које је политичка странка доставила у додатној документацији за 2022. годину, утврђено је да је политичка странка користила пословни простор у власништву физичког лица Милутина Тешића без накнаде, у периоду од 01.06.2022. године до 31.12.2022. године.

Политичка странка је кориштењем пословног простора у власништву физичког лица, без плаћања закупнине, примила неновчану донацију, коју је у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака (у даљњем тексту: Правилник), и Законом о финансирању политичких странака имала обавезу да евидентира у пословним књигама и пријави у годишњем финансијском извјештају за 2022. годину.

c) Сељачка странка је прекршила одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1), (3) и (4) Закона о финансирању политичких странака и члана 15.1 Изборног закона Босне и Херцеговине.

Прегледом финансијског извјештаја, пословних књига и додатне документације утврђено је да политичка странка у пословним књигама није успоставила правилне и правремене евиденције о новчаним токовима, приходима, расходима и обавезама, годишњи финансијски извјештај за 2022. годину није доставила у законом прописаном року, те обрасце годишњег финансијског извјештаја није попунила на начин како је Централна изборна комисија БиХ прописала Правилником, чиме је прекршила одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и (4) Закона о финансирању политичких странака.

- (1) Сељачка странка је годишњи финансијски извјештај за 2022. годину путем апликације ФИ ЦИК БиХ доставила дана 05.05.2023. године, док је одштампане обрасце финансијског извјештаја у чврстој копији доставила дана 11.05.2023. године.

Рок за достављање годишњег финансијског извјештаја за 2022. годину био је 31.03.2023. године.

- (2) Евиденције о новчаним токовима путем благајне нису успостављене у складу са рачуноводственим прописима и принципима благајничког пословања. У годишњем финансијском извјештају и пословним књигама политичке странке евидентиран је сљедећи промет благајне: почетно стање на дан 01.01.2022. године у износу од 9,60 КМ, уплате средства у благајну у износу од 600,00 КМ, исплате средстава из благајне у износу од 594,50 КМ и стање средстава на дан 31.12.2022. године у износу од 15,10 КМ.

Примљене донације у готовини политичка странка није евидентирала као уплате средстава у благајну, нити је њихов полог на трансакцијски рачун евидентирала као исплате средстава из благајне. Увидом у изводе са трансакцијског рачуна странке и достављену документацију, утврђено је да је физичко лице Игор Видовић на

транзакцијски рачун странке уплатило средства у укупном износу од 9.000,00 КМ, по основу 17 мањих донација физичких лица.

- (3) Политичка странка је умјесто потврда о примљеним прилозима од физичких лица, издала признанице, које се не могу сматрати потврдама у складу са одредбама члана 6. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака.

У складу са одредбама из члана 6. Правилника, политичка странка је дужна сваком физичком и правном лицу од којег је примила прилог издати потврду у којој су садржани следећи подаци: назив политичке странке, серијски број потврде, укупан износ прилога, име и презиме/назив донатора, број личног документа/идентификациони број донатора, адреса и мјесто пребивалишта/сједишта донатора, датум уплате, датум издавања потврде и потпис овлашћеног лица.

- (4) Странка није у годишњем финансијском извјештају исказала неновчану донацију физичког лица и трошкове закупа пословног простора за период од 01.06.2022. године до 31.12.2022. године, чиме је прекршила одредбе члана 13, 18, 21. и 22. Правилника.

Странка није ни у Завршном рачуну за 2022. годину исказала приходе по основу неновчане донације, а ни трошкове закупа пословног простора.

- (5) Супротно рачуноводственим прописима странка је трошкове евидентирала у моменту плаћања, а не када јој је пружена услуга.

Трошкови закупа из претходне године у износу 1.365,23 КМ евидентирани су у пословним књигама на трошковима 2022. године.

- (6) Сељачка странка није исказала све своје обавезе у обрасцу 5 (обавезе политичке партије) финансијског извјештаја, чиме је прекршила одредбе члана 24. Правилника.

Странка је у годишњем финансијском извјештају исказала обавезе у износу од 19.015,66 КМ, док је у Билансу стања који је предала Финансијско-информатичкој агенцији исказала краткорочне обавезе у износу од 19.125,00 КМ. Према подацима из бруто биланса укупне обавезе странке на дан 31.12.2022. године износиле су 19.124,73 КМ.

- Увидом у бруто биланс странке утврђено је да је странка у својим пословним књигама евидентирала обавезе према добављачима у укупном износу од 109,07 КМ, и то према добављачу Електропривреда РС а.д у износу од 27,17 КМ и Блицнет д.о.о. у износу од 81,90 КМ, док исте није исказала у годишњем финансијском извјештају.
- Према подацима о датуму настанка обавеза по основу позајмица од физичких лица, које је политичка странка пријавила у финансијском извјештају у износу од 19.015,66 КМ, обавезе у износу од 17.195,66 КМ настале су током 2015. године. Обзиром на дужину периода дуговања, те да зајмодавци нису користили законска средства за наплату својих потраживања, не може се потврдити стање обавеза по основу позајмица које је странка пријавила у финансијском извјештају.

- (7) Сељачка странка је постизборни финансијски извјештај за Опште изборе одржане у току 2022. године доставила након законом прописаног рока, те супротно одредбама члана 3. став (2) Правилника о предизборним и постизборним финансијским извјештајима политичких странака („Службени гласник БиХ“ бр. 10/18 и 5/22).

Сељачка странка је постизборни финансијски извјештај за Опште изборе 2022. године (извјештајни период 01.05.-02.11.2022. године) поднијела у електронској форми, путем апликације ФИ ЦИК БИХ дана 15.12.2022. године. Одштампане обрасце финансијског извјештаја у чврстој копији, политичка странка је Централној изборној комисији Босне и Херцеговине доставила 28.12.2022. године.

У складу са одредбама члана 15.1 став (1) Изборног закона Босне и Херцеговине, рок за достављање овог финансијског извјештаја је био 02.12.2022. године.

Трошкови изборне кампање

Према одредбама члана 15.10 Изборног закона БиХ, политичка странка за потребе изборне кампање не смије потрошити више од 0,30 односно 0,20 КМ по бирачу у сваком изборном кругу, према броју бирача које је објавила Централна изборна комисија БиХ. Према подацима Централне изборне комисије БиХ, Сељачка странка је у сврху изборне кампање могла да потроши 352.383,90 КМ.

Сељачка странка није исказала трошкове кампање у свом годишњем финансијском извјештају за 2022. годину.

5.2 ПРЕПОРУКЕ

Препоручује се Сељачкој странци да се придржава одредаба Закона о финансирању политичких странака, а посебно на основу уочених недостатака се препоручује:

- *да финансијска средства осигурана за финансирање политичке странке користи у складу са програмом утрошка средстава,*
- *да пријављује прилоге, без обзира на који начин их остварује,*
- *да пословне књиге води у складу са рачуноводственим прописима, да успостави тачне евиденције о новчаним токовима, приходима и расходима*
- *да утврди стварно стање обавеза и изврши њихово усаглашавање у пословним књигама са стварним стањем и*
- *да финансијске извјештаје које подноси Централној изборној комисији БиХ доставља у законом прописаном року и на начин утврђен Правилником.*

КОМЕНТАР:

Политичка странка се није очитовала на налазе ревизије наведене у Прелиминарном извјештају о прегледу годишњег финансијског извјештаја за 2022. годину.

Шеф Одсјека за предревизијске и административне послове

Ријад Селмановић

Помоћник ревизора

Драгомир Елез

Шеф Службе за ревизију

Мр.сц Хасида Гушић